

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odpovědnost odpovědného zástupce dle živnostenského zákona vs. odpovědnost statutárního orgánu

Odpovědný zástupce dle zákona č. [455/1991](#) Sb., zákona o živnostenském podnikání, ve znění změn a doplňků (dále jen „živnostenský zákon“) je fyzická osoba ustanovená podnikatelem, která odpovídá za řádný provoz živnosti a za dodržování živnostenskoprávních předpisů a je k podnikateli ve smluvním vztahu.

Rödl & Partner

Ustanovit odpovědného zástupce je nutné u vázané nebo řemeslné živnosti nebo u koncese. Nutno podotknout, že i při ustanovení odpovědného zástupce je výkon činnosti podnikání prováděn samotným podnikatelem (dále jen „podnikatel“ nebo „společnost“). V tomto článku se zaměříme na vztah odpovědnosti statutárního orgánu u společnosti s ručením omezeným, tedy na odpovědnost jednatele, a odpovědného zástupce, který byl ustanoven pro některou živnost ve smyslu živnostenského zákona (dále jen „živnost“).

Podle živnostenského zákona ustanovený odpovědný zástupce odpovídá za řádný provoz živnosti a za dodržování živnostenskoprávních předpisů. Tuto odpovědnost má odpovědný zástupce vůči podnikateli a nelze ji nijak vyloučit. V případě neplnění podmínek nevzniká sice odpovědnému zástupci možnost přímého postihu ze strany živnostenského úřadu, avšak v případě jeho zanedbání povinností, za které bude příslušnými úřady sankcionován podnikatel, se podnikatel může následně vůči odpovědnému zástupci moci domáhat eventuální náhrady škody, avšak jen v případě, pokud mu zanedbání povinností mohou být přičitatelná.

Výkon funkce odpovědného zástupce je prováděn ve smluvním vztahu, přičemž není předepsáno, jakou formu má tento smluvní vztah mít. Může tak být např. v pracovním poměru, ve funkci jednatele nebo na základě jiné smlouvy. Pokud je funkce vykonávána ve formě pracovního poměru, je nutné upozornit na to, že odpovědný zástupce má omezenou odpovědnost za škodu, když výše požadované náhrady škody dle zákoníku práce nepřesáhne výši 4,5násobek jeho průměrného měsíčního výdělku v případě nedbalostního zavinění. Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena úmyslně, v opilosti, nebo po zneužití jiných návykových látek.

I při ustanovení odpovědného zástupce je výkon činnosti živnosti prováděn samotným podnikatelem, který k tomu může pověřit i své další zaměstnance kromě samotného odpovědného zástupce. Povinností jako odpovědného zástupce je dohlížet, aby výkon činnosti byl prováděn řádně, tj. podle pravidel odbornosti pro danou činnost, a s dodržováním živnostenskoprávních předpisů. V případě zjištění nějaké nesprávnosti je jistě doporučeníhodné, aby odpovědný zástupce podnikatele na toto upozornil; pro vyloučení pozdějších pochybností raději písemnou formou. Je potom na podnikateli, jak se s daným upozorněním vypořádá a přijme nápravu. Rovněž u dalších zaměstnanců za jejich činnost odpovídá podnikatel (zaměstnavatel), pokud by však takový zaměstnanec prováděl svoji

činnost v rozporu se živnostenským zákonem, je nutné, aby odpovědný zástupce na porušování předpisů ze strany těchto zaměstnanců podnikatele upozornil.

Delegace odpovědnosti statutárního orgánu za provoz živnosti na odpovědného zástupce?

Jak bylo výše řečeno, odpovědný zástupce sice odpovídá za odborné vedení provozování živnosti a dodržování živnostenských předpisů vůči podnikateli, nikoliv však navenek vůči třetím osobám, kterými mohou být například zákazníci podnikatele.

Odpovědným vůči třetím osobám za případnou škodu způsobenou činností živnosti bude vždy podnikatel.

V této souvislosti se dotkneme tématu odpovědnosti jednatele vůči podnikateli za případnou škodu způsobenou porušením předpisů týkající se živnosti. Jedním ze základních pravidel jednání jednatele (kromě mnoha dalších) je tzv. „povinnost jednat s péčí řádného hospodáře“. Při posouzení, zda jednatel jednal s péčí řádného hospodáře, se vždy přihlédnou k péči, kterou by v obdobné situaci vynaložila jiná rozumně pečlivá osoba, byla-li by v postavení člena obdobného orgánu obchodní korporace.

Jednatelé jsou obecně odpovědní za „provoz společnosti“. Jak bylo výše uvedeno musí jednat vždy s péčí řádného hospodáře, sledovat dodržování právních předpisů tak, aby nedocházelo ke škodám. V případě škody, kterou by způsobil podnikatel např. provozem živnosti třetí osobě, by samozřejmě byl žalovanou stranou podnikatel, tj. společnost. Pokud by nakonec společnost byla povinna k náhradě škody třetí osobě, společník společnosti by mohl začít zkoumat, zda jednatel v této souvislosti jednal s péčí řádného hospodáře.

Je-li v řízení před soudem posuzováno, zda jednatel jednal s péčí řádného hospodáře, nese důkazní břemeno jednatel, ledaže soud rozhodne, že to po něm nelze spravedlivě požadovat.

V této souvislosti se dostáváme k tomu, že jednatel může (případně i musí, pokud sám nemá dostatečné odborné znalosti v daném oboru) část své odpovědnosti za provoz vysoce specializované živnosti převést/delegovat na jinou osobu, která disponuje příslušnými odbornými znalostmi a zkušenostmi, typicky v tomto případě na odpovědného zástupce, nicméně odpovědnost jednatele nebude dle našeho názoru nikdy zcela vyloučena. Jednatel bude muset vždy prokazovat, jakým způsobem delegaci provedl a jakým způsobem provoz živnosti v rámci možností kontroloval, zda vybral dostatečně odbornou osobu, zda nastavil dostatečná interní pravidla apod.

Na základě výše uvedeného a pro případné prokázání přenesení odpovědnosti za provoz živnosti na odpovědného zástupce v co nejvyšší míře doporučujeme uzavřít z odpovědným zástupcem smlouvu nikoliv pouze ústní, jak je v praxi obvyklé, ale kupříkladu pracovní, mandátní nebo příkazní, ve které kde bude jeho odpovědnost detailně specifikována a zároveň upraveny další mechanismy, zejména kontrolní tak, aby nedocházelo k porušování předpisů při provozu živnosti a zejména byla minimalizována případná škoda, která by mohla být způsobena třetím osobám. Nezbytné bude rovněž zavedení víceúrovňového jasného interního systému pravidel provozu živnosti, aby na každém stupni řízení byla stanovena konkrétní odpovědnost jedince, jeho nadřízený a kontrolní funkce. Jen taková opatření budou minimalizovat případnou odpovědnost jednatele za případné porušení předpisů při provozu živnosti.

Pokud jde o odpovědnost jednatele za zmínění stojí také možnost jmenování odpovědného zástupce jednatelem ve společnosti, která disponuje více jednately, a vytvoření kolektivního orgánu jednatelů. V případě, že jednatelé tvoří kolektivní orgán, je možné rozdělení kompetencí mezi jednatele (např.

jednatel X - finance, jednatel Y - obchod, jednatel Z - odborné vedení živnosti). Tímto postupem, by se jednatelé X a Y zprostiti odpovědnosti za činnost prádelny ve značném rozsahu, nicméně i v takovém případě je určitá kontrola činnosti jednatelů navzájem nutná a v menší míře platí výše uvedené.

Mgr. Regina Huntley,
advokátka, Associate Partner

[Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.](#)

Platněřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)